

Souhrnná teritoriální informace: Komory

Zastupitelský úřad 31. 5. 2021 8:50

Výkonnou moc drží prezident, který je jako hlava státu volen v přímých volbách (poslední se konaly v březnu 2019). Každý z komorských ostrovů (Grande Comore, Anjouan a Mohéli) má vlastní parlament, jehož členové jsou přímo voleni. Komorský svaz má jednokomorový parlament, ve kterém zasedá 33 zákonodárců. Z nich je 24 voleno přímo a dalších 9 je jmenováno představiteli každého ze tří ostrovů. Poslední parlamentní volby dopadly jasným vítězstvím prezidentské strany Convention pour le renouveau des Comores (CRC). Další volby by se měly konat v letech 2024 (prezidentské) a 2025 (parlamentní).

Komory jsou jednou z nejhudších zemí vůbec. Jeho mladé a početně rostoucí obyvatelstvo postrádá odpovídající vzdělání; pro zemi je charakteristické samoživitelství, vysoká nezaměstnanost a značná závislost na zahraniční pomoci. Podíl obyvatel žijících pod úrovní chudoby je vysokých 45 %. Vývoz spočívá na třech hlavních zemědělských komoditách (vanilka, ylang-ylang, hřebíček) a země není soběstačná v základní potravíně – rýži – která tak představuje hlavní položku dovozu. Poukazy diaspory žijící v zahraničí (200 tisíc Komořanů) tvoří plnou čtvrtinu HDP země. Zdrojem růstu ekonomiky je zemědělství; dále pak maloobchod, stavebnictví, cestovní ruch, bankovníctví a ostatní služby. Země potřebuje uskutečnit strukturální změny – podíl zemědělství zůstává na stabilní vysoké úrovni 50 % a podíl služeb v posledních letech dokonce klesl na současných 38 %.

Komory se svým specifickým postavením nelze označit za perspektivní trh pro exportéry ČR. Možná je případná účast na projektech financovaných mezinárodními donory. Zranitelnost komorské ekonomiky nepřeje rozvoji soukromého sektoru, který musí čelit výzvám jako vysokým cenám přepravy, špatné dostupnosti, nízké konektivitě či nedostatku teritoriálního plánování.

Základní údaje	
Hlavní město	Moroni
Počet obyvatel	0,85 mil.
Jazyk	arabština, francouzština
Náboženství	islám
Státní zřízení	federativní prezidentská republika
Hlava státu	Azali Assoumani
Hlava vlády	N/A
Název měny	komorský frank (KMF)
Cestování	
Časový posun	+2 hod (v létě +1 hod)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	PhDr. Pavel Mikeš
Ekonomický úsek	Mgr. et Mgr. Pavel Šára
Konzulární úsek	PhDr. et Mgr. Jaroslav Zukerstein
Czechtrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	1,3
Hospodářský růst (%)	2,9
Inflace (%)	2,0
Nezaměstnanost (%)	N/A

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Komorský svaz

Prezident: Azali Assoumani

Systém vládnutí:

Ministerstvo hospodářství, investic a ekonomické integrace: Houmed M'Saidie

Ministerstvo financí a rozpočtu: Saïd Ali Saïd Chayhane

Ministerstvo zahraničních věcí a mezinárodní spolupráce: Dhoihir Dhoulkamal

Ministerstvo zdravotnictví, solidarity, sociální ochrany a genderu: Loub Yacout Zaidou

Ministerstvo vnitra, informací a decentralizace: Mohamed Daoudou

Ministerstvo spravedlnosti, islámských záležitostí, veřejné správy a lidských práv: Mohamed Housseini Djamilail

Ministerstvo námořní a letecké dopravy: Bianrifi Tharmidhi

Ministerstvo národního školství, vyššího vzdělávání a vědeckého výzkumu: Moindjie Mohamed Moussa

Ministerstvo poštovních služeb, telekomunikací a ICT: Ahmed Ben Saïd Jaffar

Ministerstvo mládeže, zaměstnanosti, sportu, umění a kultury: Nourdine Ben Ahmed

Politické tendence: Začátkem roku 2020 proběhly na Komorách parlamentní volby, v nichž drtivě vyhrála strana současné hlavy státu, plukovníka Azali Assoumaniho. Jakýkoliv politický odpor vůči režimu zůstává v latentní podobě, manifestace politických názorů se na Komorách setkává s ráznou odpovědí ozbrojených složek a zatýkáním. Azali Assoumani byl prezidentem Komor již v letech 1999 - 2006, kdy se dostal k moci vojenským převratem (což na Komorách bývá pravidlem - od vyhlášení nezávislosti v roce 1975 proběhlo více než dvacet převratů nebo pokusů o něj). Znovu pak od roku 2016. Důležité je, že pochází z největšího ostrova svazu Grande Comore. Ústavní systém z roku 2001 na Komorách původně dovoloval prezidentům jeden pětiletý mandát a zaručoval pravidelné střídání postu pro osobnost z jednoho ze tří hlavních ostrovů svazu - Grande Comore, Anjouan a Mohéli. Prezident Azali by v roce 2021 musel uvolnit místo prezidentskému kandidátovi z ostrova Anjouan. Inicivoval proto změnu ústavy, která dává prezidentům možnost ucházet se o druhý mandát, a tuto novinku si nechal stvrdit v celostátním referendu, v němž se 92,7 % voličů vyslovilo pro změnu ústavy (opozice z méně obydlených ostrovů Anjouan a Mohéli vyzvala k bojkotu referenda). Nová ústava zároveň určila sunnitský islám jako státní náboženství. Erupci násilí na ostrově Anjouan, odkud měl vzejít příští prezident, rychle přijela vyřešit armáda ze sousedního Grande Comore. V následných prezidentských volbách Azali Assoumani vyhrál již v prvním kole se ziskem 59,1 %. Pozorovatelé Africké unie uvedli, že „důvěryhodnost voleb nebyla zajištěna“, a opozice výsledek voleb pochopitelně neuznala. Všech 12 neúspěšných kandidátů založilo platformu „National Transition Council“, která žádala opakování volby. Její lídr Soilihi Mohamed však byl záhy zatčen a Ústavní soud později potvrdil vítězství prezidenta Azaliho. Na jakékoli další napadení výsledku voleb opozice rezignovala. V lednových, resp. únorových parlamentních volbách drtivě vyhrála prezidentova strana Convention pour le renouveau des Comores, získala 20 z 24 křesel v Národním shromáždění. Dvě křesla získala Orange Party loajální prezidentu Azalimu a v parlamentu ještě sedí dva nezávislí. Dvě hlavní opoziční strany Parti Juwa (PJ) a Union pour le Développement des Comores (UPDC) se rozhodly volby bojkotovat. V řadách opozice se čím dál víc prohlubuje apatie a rezignovanost minimálně do doby, kdy bude Azali prezidentem.

1.2 Zahraniční politika země

Komory se dlouhodobě orientují na země Perského zálivu, zejména Saúdskou Arábii, Kuvajt a Spojené arabské emiráty. Byly to právě Emiráty, které prostřednictvím nadace chalífy bin Zayeda al-Nahajána poslaly jako první humanitární pomoc ve výši 150 mil. USD po zásahu devastujícího cyklónu Kenneth v roce 2019 a které na donorské konferenci CPAD v Paříži darovaly 185 mil. USD na rozvoj ostrovů. Dále to byly Čína a Indie, které ostrovům poskytly nezbytné zdravotnické vybavení v odpovědi na globální pandemii koronaviru.

Francií zůstává klíčovým partnerem a největším poskytovatelem rozvojové spolupráce. Zároveň Francie garantuje stabilitu komorského franku. Problematickým tématem je nedaleký francouzský departement Mayotte, který si Komory nárokují. Mayotte je dlouhodobě jedním z nejzasaženějších regionů migrační krizí. Každý rok je z ostrova s přibližně 200 tis. obyvateli deportováno přes 20 tis. lidí zpět na Komory. Celých 48 % obyvatel Mayotte tvoří cizinci, z nichž polovina je na ostrově aktuálně ilegálně. Paříž se rozhodla Komory motivovat částkou 150 mil. EUR výměnou za tvrdý zásah na převaděče, majitele nelegálních doků a producenty malých loďek kwassa kwassa, které pod rouškou tmy převáží migranty na Mayotte.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel: 850 886 (SB, 2019)

Průměrný roční přírůstek: 1,64 (2017)

Demografické složení: 49,6 % ženy 50,4 % muži

Průměrný věk: 19,9 let

Průměrná délka života: 64,6 let

Národnostní složení: Komořané (97 % – Antalote, Cafre, Oimtsaha, Sakalava) Makuové (2 %)

Náboženské složení: islám (98 %) křesťanství (2 %)

2 Ekonomika

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Komory v posledních letech zaznamenávaly stabilní ekonomický růst. Důsledkem globální pandemie pokleslo jejich HDP v roce 2020 o 2,1 %, nicméně v roce 2021 by mělo opět růst o necelá 3 %. Dopady pandemie v podobě redukce obchodu, turismu a remitencí poznamenaly Komory ještě dříve, než země zaznamenala první případ Covid-19 na svém teritoriu. Obnovení ochodních aktivit v roce 2021 podpoří růst ICT sektoru a částečně i turismu. Po odeznění pandemie by rovněž mělo dojít k zahájení velkých infrastrukturních projektů (vodní a elektrická síť, silnice). V případě příznivých klimatických podmínek je možné očekávat i růst zemědělství. Obchodní saldo se v dalším období bude držet na podobné úrovni, což bude dané růstem světových cen potravin a ropy, ale také větší poptávkou po zemědělských komoditách, na kterých stojí komorský vývoz.

Zemědělství se na HDP podílí ze 40 % a zaměstnává 80 % lidí v produktivním věku. Mezi hlavní exportní produkty patří hřebíček, ylang ylang a vanilka (ty se na celkovém HDP země podílí ze 33,3 % a tvoří 90 % veškerého vývozu). Co se týče dovozu, Komorský svaz importuje především ropné produkty, automobily a náhradní díly k nim a rýži. Hlavní exportní destinací je Francie, kterou následují Indie a Německo. Dovozy na Komory směřují nejvíce z SAE, Francie a Pákistánu.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	3,4	2,0	-2,1	2,9	3,6
HDP/obyv. (USD/PPP)	3 141,6	3 190,0	3 110,0	3 190,0	3 290,0
Inflace (%)	1,7	3,7	1,0	2,0	2,4
Nezaměstnanost (%)	7,8	7,7	8,4	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Import zboží (mld. USD)	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Po dvou letech rozpočtového deficitu (v roce 2019 se jednalo o následky cyklónu Kennet a v roce 2020 o důsledek globální pandemie) lze očekávat v podstatě vyrovnaný rozpočet v dalším období, a to díky růstu příjmů v souvislosti s ekonomickým růstem a zrušením daňových úlev, které byly zavedeny kvůli pandemii. V roce 2020 se vládní výdaje koncentrovaly do zdravotnictví a sociálních programů. V roce 2021 se očekává podobný trend doplněný vládními investicemi do infrastruktury. Rozpočtové deficity

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-2,1
Veřejný dluh (% HDP)	N/A
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-0,1
Daně	

jsou v případě Komor financovány především zahraničními půjčkami.

2.3 Bankovní systém

Banque Centrale

Box 405, Moroni tel.: +264 731002

Banque d'International Des Comoros

Box 175, Moroni 731588

tel.: +264 730243

PO	35-50 % podle výše příjmů
FO	0-30 %
DPH	0-10 %

2.4 Daňový systém

Komorský daňový systém vychází z toho francouzského. Je komplikovaný a daňové zatížení fyzických a právnických osob je relativně vysoké.

Pro fyzické osoby platí progresivní daňový systém. Ti s nejnižšími příjmy (do 150 000 KMF) jsou od daně z příjmu osvobozeni. Nejvyšší daňové zatížení platí pro fyzické osoby s příjmem nad 3,5 mil. KMF. Daňová sazba je pro tyto osoby stanovena na 30 %.

Daň z příjmu pro právnické osoby je stanovena ve výši 35 %. Pro společnosti se ziskem nad 500 mil. KMF je tato sazba zvýšena na 50 %.

Základní sazba DPH je ve výši 10 %. Snížená sazba 5 % platí pro elektřinu a telefonní a bankovní služby. Vodné a stočné společně se školným v soukromých školách a vnitrostátních leteckých službách je zatíženo 3% DPH. Pro zboží základní potřeby je DPH nulové.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Komorský obchod s EU se v posledních 3 letech drží na podobných číslech. Komory benefitují ve vzájemném obchodu z programu „Everything but Arms“. Na evropské trhy mají plně bezcelný a bezkvótový přístup (s výjimkou kategorie zbraní).

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	51,5	58,4	64,3	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	25,9	23,5	23,6	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-25,6	-34,9	-40,8	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

V roce 2020 došlo k výraznému zvýšení českého exportu na Komory. Jednalo se z 92 % o lékařský nábytek. Import do ČR se kromě výkyvu v roce 2018 držel v posledních 5 letech na úrovni cca 2 mil. Kč ročně. V roce 2020 mezi hlavní komodity českého dovozu patřily oděvy, žací stroje a sekačky a hřebíček.

Obchodní výměna s ČR (mil. CZK)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mil. CZK)	0,223	N/A	4,869	N/A	N/A
Import do ČR (mil. CZK)	5,644	2,015	2,467	N/A	N/A
Saldo s ČR (mil. CZK)	5,421	2,015	-2,402	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Ekonomické vztahy mezi Komorami a EU upravuje prozatímní dohoda EPA, která je aplikována od 7. února 2019. Dalšími členy dohody jsou také Mauricius, Madagaskar, Seychely a Zimbabwe, u nichž je dohoda prozatímně uplatňována od května 2012. EPA umožňuje většině komorského zboží volný přístup na evropské trhy.

Smlouvy s ČR

Obchodní ani jiná dohoda nebyly nikdy uzavřeny.

3.3 Rozvojová spolupráce

Komorský svaz je příjemcem rozvojové pomoci. V případě EU se rozvojová spolupráce v rámci všech předchozích i současného 11. EDF soustředí na budování infrastruktury, konkrétně cest a přístavů, rozvoj venkova a rybolovu, podporu vzdělávání a dobré vládnutí. Země také benefituje z jiných fondů EU, jimiž jsou FLEX a VFLEX, „Water Energy Facilities“ a rozpočtové podpory spojené s problematikou změny klimatu a s podporou lidských práv.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

Komory nejsou do MOP zařazeny.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Komory jsou islámskou zemí, která však praktikuje svou (méně rigidní) verzi islámu, adaptovanou na místní podmínky. Velkou roli hrají i francouzské vlivy, jednacím jazykem je francouzština.

4.2 Oslovení

Před oslovením obchodních partnerů je nutné vyhodnotit pro a proti působení na Komorách (malý trh, logistické výzvy). Jednání s partnery je nutné absolvovat osobně a zároveň je nezbytné důkladně prověřit kredibilitu dané poptávky a protějšku. K uzavření obchodu může být nezbytné cestovat do teritoria hned několikrát.

4.3 Obchodní schůzka

Domlouvání obchodní schůzky by mělo začít s dostatečným předstihem. Je pravděpodobné, že bude obchodního partnera nebo státní instituci nutné kontaktovat hned několikrát před potvrzením jejího konání. Nicméně i tak je vhodné jednání ještě den předem nebo v den konání potvrdit, připomenout jeho účel a zopakovat místo konání. Na schůzku je vhodné přijít včas, přestože partner pravděpodobně dorazí s menším zpožděním. Stává se, že schůzky jsou těsně před jejich konáním odloženy nebo zrušeny. Snažte se v tomto případě jednat konstruktivně a dohodnout se na jiném vhodném termínu. Z tohoto důvodu je případné návštěvy země potřeba plánovat flexibilně a mít dostatečný časový prostor pro přesuny jednání. Na schůzku je vhodné formální oblečení, i když díky vysokým teplotám, je tolerována i košile bez kravaty a saka.

Hostitel k pití obvykle nabízí čaj nebo kávu, je slušné nápoj přijmout a alespoň ochutnat. Doporučujeme předat protějšku písemné materiály, zaslání prospektů či brožur emailem má nejistý výsledek. Nelze očekávat, že partner bude mít vizitku, a není dobré spoléhat se na to, že na základě vizitky bude českého obchodníka sám kontaktovat. Je tedy nutné si dobře poznamenat kontaktní údaje. Dary se na schůzku obvykle nepřináší. Pokud budete pozváni do domácnosti, je vhodné s sebou přinést menší pozornost. Jednání zpravidla probíhají v přátelské atmosféře, použití nátlaku či konfrontace k výsledkům nepovede.

4.4 Komunikace

Schopnost dohovorit se anglicky je v obchodních kruzích a na vyšších pozicích ve státní správě nízká, preferovaným jazykem je francouzština. Obyvatelstvo angličtinu ovládá na minimální úrovni. Osobní jednání je jednoznačně preferované. Pokud se partneři dlouhodobě neznají, po emailu či telefonu se obchodní vztahy nerozvíjejí. Ochota místních komunikovat elektronicky je velmi nízká. Je nutné nejdříve vybudovat osobní důvěru.

4.5 Doporučení

Základní zásady při jednání s komorskými partnery, jejichž respektování napomůže prosazení obchodního záměru:

Seznámit se s obchodně-ekonomickými příležitostmi a konkurencí v zemi působící. Ověřit všemi možnými způsoby důvěryhodnost partnera. Zvážit investici do navázání obchodních vztahů ve světle úskalí, které komorský trh skýtá.

Přípravit si materiály o společnosti ve francouzštině.

Nespěchat. Pozvolné jednání od obecných věcí ke konkrétním pomůže partnerovi lépe se vyznat v návrzích.

Počítat se změnami programu a zpožděním partnera, které jsou však kompenzovány pohostinností a přátelskou atmosférou.

Dobře připravit projekt a být v argumentaci konkrétní, dodržovat smluvené termíny, navázat s partnerem přátelský vztah a udržovat pravidelnou komunikaci.

4.6 Státní svátky

18. března - výročí smrti prezidenta Saida Mohameda Cheika

1. května - Den práce

6. července Den nezávislosti

27. listopadu - výročí zavraždění prezidenta Abdallaha

Dále se slaví muslimské svátky Eid al-Fitr, Eid al-Adha, Muharram, Ashoura, Leilat al-Meiraj, které jsou závislé na islámském kalendáři.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Vzhledem k omezené kapacitě trhu se dovozy realizují přímo, popř. prostřednictvím k tomu zřízených státních orgánů.

Při dovozu nejsou vyžadovány žádné specifické dokumenty. Celní systém je liberální, vycházející z francouzského systému. Dovozní clo se pohybuje v rozmezí 15–30 % v závislosti na druhu zboží. Ochrana domácího trhu je pouze celními sazbami, rovněž nejsou uplatňována žádná devizová omezení.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Veškeré podnikání vyžaduje registraci. Předpisy vycházejí z francouzských zvyklostí.

5.3 Marketing a komunikace

Obvyklá je propagace v tisku. Je nutno mít k dispozici materiály ve francouzštině.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ochrana duševního vlastnictví v evropském chápání na Komorách neexistuje. Krádeže technologických softwarových aplikací jako i obcházení patentových práv však narážejí na nízkou technologickou kulturu v zemi.

5.5 Trh veřejných zakázek

Případné veřejné zakázky se zadávají formou tendrů. V případě tendrů, které jsou financovány bankami nebo agenturami, kde ČR není členem (např. African Development Bank – ADB), je nutné, aby český dodavatel využil pro svou nabídku firmu sídlící v zemi, která je členskou zemí dané banky (agentury). Informace o publikovaných tendrech lze získat na placených internetových portálech.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

V rámci afrického regionu jsou Komory hodnoceny jako země s vyššími riziky. Doporučené platební podmínky jsou stejné jako v případě jiných rizikových afrických zemí – neodvolatelný, pokud možno potvrzený akreditiv (L/C) či optimálně platba předem. Obchodní právo vychází z kontinentálního práva. Českým subjektům se nedoporučuje jít do sporů s místními partnery. Za rizika lze považovat velmi obtížnou dostupnost potřebných informací, neznalost prostředí, obtížnost navázání kontaktu s distributory, velmi slabou kupní sílu obyvatelstva, užívání francouzštiny a arabštiny.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Vízový poplatek je USD 100 a vízum lze obdržet při příletu do země, na konzulátu v Nairobi nebo v Paříži. Dle informací honorárního konzula v Nairobi nevyžadují úřady žádné očkování; nicméně vzhledem k teritoriu lze doporučit žlutou zimnici, cholera, žloutenku A a B, břišní tyfus. I přes zlepšenou stabilitu politické situace je doporučeno se před cestou informovat o aktuálním stavu v zemi.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Cizinci potřebují ke své činnosti pracovní povolení. Pro zaměstnání místních sil platí místní pracovní právo.

5.9 Veletrhy a akce

Na Komorách se vzhledem k velikosti trhu nekonají žádné veletrhy.

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Adresa teritoriálně příslušného ZÚ se sídlem v Addis Abebě, Etiopie:

Embassy of the Czech Republic

General Abebe Damtew St., Kirkos Kifle Ketema, Kebele 15, House No. 289

Addis Ababa, P. O. Box 3108

Federal Democratic Republic of Ethiopia

tel.: +251 11 5516382, fax: +251 11 5513471

e-mail: addisabeba@embassy.mzv.cz

web: www.mzv.cz/addisabeba

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Policie: Grande Comore: 17, 18

Anjouan: 710200

Mohéli: 720137

Mayotte: 611004

Nemocnice: Grande Comore: 732604

Anjouan: 710034

Mohéli: 720373

Mayotte: 611515

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Úřad prezidenta www.beit-salam.km

Investice na Komorách www.lescomores.com/en/economy/investing-in-comoros.php

Celní úřad, Anjouan: internet neuveden, telefon: +269 7711393, 3333051

Autorite portuaire des Comoros: agenhatrs@yahoo.fr